

БАРИЛГА,
ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН САЙДЫН
ТУШААЛ

2016 оны 05 сарын 10 өдөр

Дугаар 83

Улаанбаатар хот

Удирдлагын баримт бичиг батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Барилгын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.2 дахь заалт, Барилга, хот байгуулалтын яамны Шинжлэх ухаан, технологи, ногоон хөгжлийн бодлогын зөвлөлийн 2015 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 03 дугаар хурлын тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсвийг нөөцийн аргаар зохиох аргачилсан зөвлөмж” /УББ 81-201-16/-ийг хавсралтаар баталсугай.

2.Шинэчлэн баталсан удирдлагын баримт бичгийг сурталчлах, хэвлэн олшруулж нийтэд түгээх, хэрэгжүүлэх ажлыг “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ /Б.Баярсайхан/-т, тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Стратегийн бодлого, төлөвлөлтийн газар /О.Нямхүү/-т даалгасугай.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан “Аргачилсан зөвлөмж, тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсвийн норм батлах тухай” Дэд бутцийн сайдын (хуучин нэрээр) 2003 оны 96 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар баталсан “Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсвийг нөөцийн аргаар зохиох аргачилсан зөвлөмж” /УББ 81-201-03/-ийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

3.БАЯНСЭЛЭНГЭ

08 00307

БАРИЛГЫН НОРМАТИВ, БАРИМТ БИЧГИЙН ТОГТОЛЦОО
ТОГТОЛЦООНЫ УДИРДЛАГЫН ЧАНАРТАЙ БАРИМТ БИЧИГ

Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2016 оны 25 сарын 10-и өдрийн дугаар
тушаалын дугаар хавсралтад батлав.

ТОХИРУУЛГА, ЗҮГШРҮҮЛЭЛТИЙН
АЖЛЫН ТӨСВИЙГ НӨӨЦИЙН
АРГААР ЗОХИОХ АРГАЧИЛСАН
ЗӨВЛӨМЖ

УББ 81-201-16

Албан ёсны хэвлэл

МОНГОЛ УЛСЫН БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЯАМ

Улаанбаатар хот

2016 он

УББ 81-201-16

БАРИЛГЫН НОРМАТИВ БАРИМТ БИЧГИЙНТОГТОЛЦОО

ТОГТОЛЦООНЫ УДИРДЛАГЫН ЧАНАРТАЙ
БАРИМТ БИЧИГ

ТОХИРУУЛГА, ЗҮГШРҮҮЛЭЛТИЙН
АЖЛЫН ТӨСВИЙГ НӨӨЦИЙН
АРГААР ЗОХИОХ АРГАЧИЛСАН
ЗӨВЛӨМЖ

УББ 81-201-16

Албан ёсны хэвлэл

МОНГОЛ УЛСЫН БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЯАМ

Улаанбаатар хот
2016 он

УББ 81-201-16

1. Монгол Улсын Барилга, хот байгуулалтын Сайдын 2016 оны ... сарын ...-ны
өдрийн дүгээр тушаалаар батлав.

Боловсруулсан:

Т.Норовжав /МУ-ын Зөвлөх инженер, эдийн засагч/

Хянан тохиолдуулагч:

Ө.Цэдэндамба /МУ-ын Зөвлөх инженер /

Шүүмжич:

Г.Гантуяа /МУ-ын Тэргүүлэх төсөвчин/

А.Тэрбиш / МУ-ын Зөвлөх инженер/

Энэхүү нормативын баримт бичгийг Барилгын хөгжлийн төвийн зөвшөөрөлгүйгээр
бүрэн болон хэсэгчлэн хувилах, олшуулах, тараахыг хориглоно.

ТОГТОЛЦООНЫ УДИРДЛАГЫН БАРИМТ БИЧИГ

ТОХИРУУЛГА, ЗҮГШРҮҮЛЭЛТИЙН АЖЛЫН ТӨСВИЙГ
НӨӨЦИЙН АРГААР ЗОХИОХ АРГАЧИЛСАН ЗӨВЛӨМЖ

MANUAL FOR COST ESTIMATION AND CALCULATION ON START UP AND
ADJUSTMENT PROCESSES BY RESOURCE APPROACH

2016 оны дүгээр сарын
...-ний өдрөөс эхлэн мөрднө.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Шинээр барьж ашиглалтад оруулах, шинэчлэх, өргөтгөх, төхникийн шинэчлэлт хийх барилга байгууламжийн тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлын төсөвт өртгийг тодорхойлоход энэхүү дүрмийг аргачилсан зөвлөмж болгон мөрднө.

Төсөв зохиох нөөцийн аргыг харьялал, өмчийн хэлбэрээс үл хамааран хөрөнгө оруулалтын үе шатанд оролцогч гүйцэтгэгч, хөрөнгө оруулагч, захиалагч, зураг төслийн байгууллага, аж ахуйн нэгж хэрэглэнэ.

1.2. Нөөцийн арга нь үйлдвэрлэлийн зардлын нэр төрлөөр гаргасан калькуляцид үндэслэнэ.

Тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажил нь байнга ашиглагдаж эхлэх үйлдвэр, барилга байгууламжид зориулан захиалагчаас гүйцэтгэгч, зураг төслийн байгууллага, аж ахуйн нэгжийн оролцоотой хэрэгжүүлэх цогцолбор арга хэмжээний бүрдэл хэсэг болно.

Тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлын явцад туршилтын анхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхийн тулд захиалагч, гүйцэтгэгч байгууллагын ажиллах хүч, эрчим хүчний болон материалын нөөц, түүхий эд, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн зарцуулагдаж, тохируулга зүгшрүүлэлтэд туршилт, шалгалт, хэмжилтийн багаж, хэрэгсэл, бусад төрлийн үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж ашиглагдана.

Үүнтэй холбогдуулан нөөцийн аргаар тодорхойлох тохируулга, зүгшрүүлэлтийн зардлын төсөвт өртөгт барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулахад гарах бүх төрлийн зардлыг тухайлбал хөдөлмөрийн хэлс, эрчим хүч, материал, түүхий эд, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн бэлтгэх, үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийг ашиглах, үйлдвэрлэлийн удирдлага, зохион байгуулалт, төлөвлөгөөт ашиг болон гүйцэтгэгч байгууллагын бусад зардлыг багтаасан байвал зохино.

1.3. Үйлдвэр, барилга байгууламжийн тохируулга, зүгшрүүлэлтийн болон бусад зардлын төсөвт өртгийг тодорхойлоходоо төсвийн тооцоог дараах иж бүрдлээр гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлын төрөл бүр дээр зохиосон нэгбүрчилсэн төсөв;
- Материалын нөөц болон түүхий эд бэлтгэх зардлын тооцоо;
- Техник ашиглалтын боловсон хүчин бэлтгэх зардлын тооцоо;

- Бусад зардлын тооцоо.

1.4. Нөөцийн аргаар төсөв зохиоход дараах суурь норм, норматив, баримт бичгүүдийг ашиглана. Үүнд:

- Харьяалал, өмчийн хэлбэр үл хамааран байгууллага, аж ахуйн нэгжид зөвлөмжийн чанартай баримт бичгийн хэлбэрээр мөрдөхийг салбарын сайдын шийдвэрээр зөвшөөрсөн салбар дундын зориулалттай тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын нөөцийн төсвийн нормын эмхэтгэлүүд, тэдгээрийг хэрэглэх ерөнхий журам;

- Тухайн салбарт хэрэглэхээр яам, тусгай газар, Засгийн газрын агентлагаас баталсан тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын нөөцийн төсвийн нормын эмхэтгэлүүд;

- Ашиглагчийн өөрийн нормативын бааз;

- Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын бүх төрлийн нөөцийн зарцуулалтыг тодорхойлоход хэрэглэх статистикийн мэдээлэл ба бусад холбогдох баримт бичиг, экспертийн үнэлгээ, гүйцэтгэгчийн туршилтаар тогтоосон үзүүлэлтүүд, үйлдвэрийн нормууд зэрэг болно.

Төрөл бүрийн эх үүсвэрээс авсан нөөцийн үзүүлэлтийг өөр хооронд нь харьцуулсны үндсэн дээр ашиглагч, хэрэглэгчийн саналаар хамгийн боломжтой гэж тогтоосон хувилбарыг төсөв, тооцоонд хэрэглэнэ.

1.5. Тооцоо зохиох, үнэ бүрдүүлэх нэхцлөөс хамаарч тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсөвт өртгийг суурь үнэ, тухайн үеийн болон ирээдүйн үнээр тодорхойлно. Хөдөлмөрийн хэлс, үнэ, тарифын өөрчлөлттэй холбогдуулан төсөвт өртөгт тодотгол хийж болно

Хоёр. Нэгбүрчилсэн төсөв

2.1. Цахилгаан техник, хөргүүр, үлээгүүрийн тоног төхөөрөмж, дулааны эрчим хүч, технологийн тоног төхөөрөмж, удирдлагын автоматжуулсан систем, салхижуулалт, агаар сэлгэлтийн систем, ус хангамж, сувагжуулалтын байгууламж гэх мэт тохируулга, зүгшруулэлтийн ажил гүйцэтгэгч байгууллагын үйл ажиллагааны төрөлжилтэй уялдуулан тухайн үйлдвэр, барилга байгууламжийн тохируулга, зүгшруулэлтийн ажилд маяг №2-ын дагуу ажлын төрөл бүр дээр нэгбүрчилсэн төсөв зохионо.

2.2. Тухайлсан эмхэтгэлд заагдаагүй тохируулга, зүгшруулэлтийн ажил хийгдэх тохиолдолд урьд онуудын гүйцэтгэлийн үзүүлэлтийг тодотгох замаар түүнд тулгуурлан төсвийн үндэслэл тогтоож болно.

Нэгбүрчилсэн төсөв зохиох үндсэн өгөгдлүүдэд дараах баримт бичгүүд хамаарна. Үүнд:

- Төсөл, ажлын зураг, зарчмын бүдүүвч, тоног төхөөрөмжийн жагсаалт болон тэдгээртэй адилтгах баримт бичгүүд;
- Ажил гүйцэтгэх төсөл, тохируулга, зүгшруулэлтийн ажил явуулах хөтөлбөр, график, хуваарь;
- Биет судалгааны үр дүн;
- Удирдлагын чанартай техникийн баримт бичгүүд, тоног төхөөрөмж, үйлдвэрлэгчээс олгосон техникийн баримт бичиг, ажил гүйцэтгэх ба хүлээн

- авах норм ба дүрэм;
- Нөөцийн төсвийн нормативууд;
- Хэрэглэгдэх нөөцийн үнэ, тарифын тухай мэдээлэл;

2.3. Тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажилд хамаарахгүй зардлыг нэгбүрчилсэн төсөвт тусгахгүй. Үүнд:

- Улсын, салбарын стандарт, техникийн нөхцөл болон тоног төхөөрөмжийн угсралт, зүгшрүүлэлт, ашиглалтын зааварт тусгагдаагүй ажлууд;
- Тоног төхөөрөмжийг магадлан шалгах, түүгээр илэрсэн дутагдлыг арилгах, угсралтын гологдол, барилга угсралтын дутуу хийгдсэн ажил, тоног төхөөрөмжийн засвар;
- Зураг, төсөл зохион бүтээх ажлууд;
- Ашиглалтын болон төсвийн баримт бичиг боловсруулах ажил;
- Ашиглалтын үед тоног төхөөрөмжийг дэс дараалан шалгах, техникийн үйлчилгээ хийх ажил;
- Объектыг ашиглалтад (1) хүлээж авснаас хойш ашиглалтын хугацааны явцад гүйцэтгэх зүгшрүүлэлтийн ажил;

Тайлбар (1):

Цахилгаан техникийн тоноглол, удирдлагын автоматжуулсан систем, салхижуулалт, агааржуулалтын систем, хөргүүрийн ба үлээгүүрийн тоноглол, дулаан эрчим хүчиний тоног төхөөрөмж, ус хангамж, сувагжуулалтын байгууламжийн тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлыг гүйцэтгэх шаардлагатай, түүнчлэн техник хяналтын байгууллагаас тавьсан шаардлагыг харгалзан тоног төхөөрөмжийг төслийн технологийн горимд шилжүүлэх ажлыг объектыг ашиглалтад хүлээн авах актад гарын үсэг зурагданы дараа ашиглалтын хугацааны явцад хийж болно.

2.4. Хавсралтад заасан нэгбүрчилсэн төсвийн маягт №2-ын 3 дугаар багананд төслийн егөгдлийг үндэслэн ажлын төрөл, тоног төхөөрөмжийн нэр болон техникийн тодорхойлолт, нөөцийн нэр төрлийг 4 дүгээр багананд ажлын төрөл, нөөц, тоног төхөөрөмжийн хэмжих нэгжийг бичнэ.

Нэгбүрчилсэн төсөвт тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажилд ажиллах ажилтнуудын хөдөлмөр зарцуулалтыг хүн-цагаар тодорхойлно.

Хэрвээ тухайн гүйцэтгэг байгууллагын нэмэгдэл зардлын бүрэлдэхүүнд холбогдох зардал нь орж тооцогдоогүй онцгой тохиолдолд үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж, өндөр үнэтэй багаж хэрэгслэлийг ашиглах хугацааны тухай үзүүлэлтийг төсвийн тооцоонд тусгаж болно.

Техник ашиглалтын нөөцийн зардлыг машин-цагаар тодорхойлно.

Захиалагч байгууллагуудын ханган нийлүүлдэг үндсэн материалын нөөцүүдийн зардал нь үйлдвэр, барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах нэгдсэн төсөвт тусдаа тооцогддог учир тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлын төсөвт оруулахгүй.

Харин зайлшгүй шаардлагатай үед нормчлогдоогүй туслах материалын зардлыг үнийн дүнгээр тооцож, нэгбүрчилсэн төсөвт тусгаж болно.

5 дугаар багананд хэмжих нэгжид ногдох зардлыг төсөлд тусгаснаар авч, 6 дугаар багананд түүнийг ажлын тоо хэмжээгээр үржүүлж нийт зардлын хэмжээг тодорхойлно.

2.5. Нөөцийн нормативаар нөөцийн үзүүлэлтийг тодорхойлоходо төсвийн нормын холбогдох эмхтгэлийн удиртгал заавар, техникийн хэсэг, тэдгээрийг хэрэглэх нийтлэг дүрэмд заасан зохицуулах итгэлцүүрийг хэрэглэнэ.

2.6. Хөдөлмөрийн нөөцийн өргтгийг (тохируулагч, зүгшруулэгч ажилтны үндсэн цалин) тодорхойлоходо 7 дугаар баганын 1 хүн-цагийн тарифт цалинг, 6 дугаар баганын хүн-цагаар тодорхойлогдсон хөдөлмөр зарцуулалтын үзүүлэлтээр үржүүлж тооцно. Нэг хүн-цагийн цалинг төсвийн нөөцийн нормын эмхэтгэлд тусгасан салааны бүрэлдэхүүнийг үндэслэн төсвийн зүйл бүрээр тодорхойлох буюу тухайн нэгбүрчилсэн төсвийн дунджаар хялбарчлан тогтоож болно.

2.7. Нэг хүн-цагийн суурь тарифт цалинг дараах хүснэгтийн дагуу авна.

Д/д	Үзүүлэлт	Инженер техникийн ажилтны ангилал			
		Зөвлөх инженер	Мэргэшсэн инженер	Инженер	Техникч
1.	Нэг цагийн тарифт цалин	6010	5749	4751	3654

Тарифт цалинг 2015 оны тувшинд тооцсон бөгөөд өрөнхий технологич ажилд оролцох шаардлагатай бол түүний цалинг тухайн салбарын тарифт цалингийн жишгээр авна.

2.8. Өргөн хэрэглээний үнэ, тарифын өөрчлөлт 2015 оны тувшиングээс 15.0 хувиас давсан тохиолдолд суурь тарифт цалинг (Z_u^u) дараах томьёо (1)-оор индексжүүлж хэрэглэнэ.

$$Z_u^u = Z_c^u * (1 + T_u^\theta * Y_\theta^u) \quad (1)$$

Z_u^u - индексжүүлсэн цагийн тарифт цалин (төгрөг);

Z_c^u – суурь цалин (төгрөг);

T_u^θ – бутархай хэлбэрээр тодорхойлсон өргөн хэрэглээний бараа, бүтээгдэхүүний үнэ, тарифын өөрчлөлтийн итгэлцүүр;

Y_θ^u – бутархайгаар илэрхийлсэн нийт бодит орлогод цалингийн эзлэх хувийн жин;

Жишээ: Өргөн хэрэглээний бараа, бүтээгдэхүүний үнэ, тариф 16.0 хувиар өссөн, бодит орлогод цалингийн эзлэх хувийн жин 63.0 хувь байгаа тохиолдолд цагт 5106 төгрөгийн цалинтай салааны бүрэлдэхүүний цагийн тарифт цалинг дараах байдлаар индексжүүлнэ.

$$Z_u^u = 5106 * (1 + 0.16 * 0.63) = 5106 * 1.096 = 5596 \text{ төгрөг болно.}$$

2.9. Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажил гүйцэтгэх салааны бүрэлдэхүүний цагийн дундаж тарифыг томьёо (2)-оор тодорхойлж болно.

$$Z_c^{ca} = Z_c^3 \times X_3 + Z_c^M \times X_M + Z_c^m \times X_m + Z_c^\delta \times X_\delta + Z_c^{me} \times X_{me} \quad (2)$$

Z_c^{ca} - тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил гүйцэтгэх салааны цагийн дундаж тариф (төгрөг);

Z_c^3 , Z_c^M , Z_c^m , Z_c^δ , Z_c^{me} - салааны бүрэлдэхүүнд ажиллах зөвлөх, мэргэшсэн инженер, ерөнхий технологич, инженер, техникийн цагийн суурь тарифт цалин (төгрөг);

X_3 , X_M , X_m , X_δ , X_{me} - салааны бүрэлдэхүүнд ажиллах зөвлөх, мэргэшсэн инженер, ерөнхий технологич, инженер, техникийн гүйцэтгэх ажлын хөдөлмөр зарцуулалтын нийт хөдөлмөр зарцуулалтад эзлэх хувь, түүнийг бутархайгаар тодорхойлно.

2.10. Ажил гүйцэтгэх орчин, нөхцлийг харгалzan нэгбүрчилсэн төсөвт хөдөлмөрийн хөлслний төсөвт зардлын дүнг дараах зохицуулах итгэлцүүрээр өсгөнө. Үүнд:

- Ажиллаж байгаа үйлдвэрийн газрын хөдөлмөрийн хэвийн бус нөхцөлтэй цехэд тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил хийгдэж байгаа бол - 1.25;
- Хар болон өнгөт металл, уул-химийн түүхий эд, гялтгануур, давс, галд тэсвэртэй түүхий эд олборлох чиглэлээр газрын доорх уурхайд тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил хийгдэж байгаа бол - 1.2;
- Уушгин (хаван) чулуу, довжкооны чулуу болон бусад хүдрийн бус түүхий эд олборлох чиглэлээр газрын доорх уурхайд тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил хийгдэж байгаа бол - 1.05;
- Газрын доорх тусгай зориулалтын байгууламжид тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил хийгдэж байгаа бол - 1.20;
- Ил уурхай, ордод тохироулга, зүгшруулэлтийн ажил хийвэл - 1.02;

2.11. Нэг машин-цагийн өртгийг гүйцэтгэгч байгууллагуудын машин ашиглалтын үнэ болон уг машиныг нийлүүлсэн байгууллагын үйлчилгээний үнийн мэдээллийг үндэслэн тодорхойлно. Хэрэв тохироулга, зүгшруулэлтийн ажлыг шаардлагатай хэмжих, шалгах, автоматикийн бараж хэрэгслийг гүйцэтгэч өөрөө хангавал түүний ашиглалтын зардлыг жишиг үнээр тооцож, нэгбүрчилсэн төсөвт тусгаж болно.

2.12. Барилгын ажил гүйцэтгэх ерөнхий нөхцлийг бүрдүүлэх зардал (нэмэгдэл зардал), төсөвт ашиг, магадлашгүй ажлын зардлыг барилга угсралтын ажилд мөрдөж байгаа норм, нормативыг үндэслэн тодорхойлно.

2.13. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг 1-4 дүгээр бүлгийн дүнгээс хуульд заасан хувь хэмжээгээр тогтооно.

2.14. Суурь үнийн түвшин дэх тохироулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсөвт өртгийг тусгах шаардлагатай гэж үзвэл тайлант үеийн (төлөвлөж байгаа үеийн) үнээр тооцогдсон нэгбүрчилсэн төсвийн дүнгээр тодорхойлж болно.

2.15. Тайлант үеийн үнээр тооцогдсон тохироулга, зүгшруулэлтийн ажлын төсөвт өртгийг зардлын тооцооны аргаар, ажлын цагийн нэгжийн үнээр тодорхойлж болно. Энэ тохиолдолд ажлын өртгийг тодорхойлоходоо нэг хүн-цагийн үнийг дээр дурьдсан журмын дагуу тодорхойлон гүйцэтгэх ажлын нийт хөдөлмөр зарцуулалтаар үржүүлж тооцно.

Ажлын өөрийн өртөг болон баталгаат ашгийг бүрдүүлж байгаа бүх төрлийн зардлуудын калькуляци зохио замаар ажлын цагийн нэгжийн үнийг тодорхойлно.

2.16. Давтан буюу нэмж гүйцэтгэх тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажлын төсвийг үндсэн нэгбүрчилсэн төсвээс тусад нь зохионо. Үүнд:

- Үйлдвэр, барилга, байгууламжийг ашиглалтад өгөхөөс өмнө давтан хийгдэх тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажил;

- Технологийн процесс, тоног төхөөрөмжийн ажиллагааны горимын өөрчлөлтөөс хамааруулан зураг төсөлд хэсэгчилсэн өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг солихтой холбогдон хийгдэх тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажлууд хамаарна.

Төсөвт заагсан ажил гүйцэтгэх технологийн дагуу ажлуудыг хийгээгүйгээс гарсан гологдлыг арилгахтай холбогдож давтан хийгдсэн тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажлын зардлыг хамааруулахгүй болно.

**Гурав. Үйлдвэр, барилга, байгууламжийг
ashiглалтад оруулах нэгдсэн төсөв**

3.1. Үйлдвэр, барилга, байгууламжийг ашиглалтад оруулах нэгдсэн төсвийг доорх өгөгдлүүдийг үндэслэн маягт №1-ийн дагуу зохионо. Үүнд:

- Төслийн үзүүлэлтүүд; техникийн болон техник - эдийн засгийн үзүүлэлтүүд, түвшин, эрчим хүчиний нөөцийн болон материал, түүхий эдийн зарцуулалт, тоног төхөөрөмж ажиллуулах хугацаа гэх мэт;

- Тохируулга, тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн туршилт хийгдэх хугацааны үргэлжлэл, салбарын дүрэм, журмаар тогтоогдсон бусад норм, нормативууд;

- Хөдөлмөр хамгаалал, үйлдвэрлэлийн ариун цэвэр, галын аюулгүй байдалтай холбогдсон норм, нормативууд;

- Тухайн байгууллага, аж ахуйн нэгж, мэргэжилтнүүдийн хариуцах ажлын хүрээг тодорхойлсон төсөв, тооцоо, калькуляци, гэрээ, гэрээний нэхцэл;

- Үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, хуваарь, хөтөлбөр (программ, график).

3.2. Нэгдсэн төсөвт дараах зардлын төрлүүдийг бүлэглэн тооцсон байна. Үүнд:

- Гүйцэтгэгч байгууллагаар хийлгэх тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажлын өртөг;

- Материалын нөөц, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн үнэ;

- Техник ашиглалтын зардал;

- Бусад зардлууд.

3.3. Нэгдсэн төсвийн тусгай мөрөнд “Магадлашгүй ажлын зардал”-ыг тооцож, нэмэлтээр болон давтан хийгдэх тохируулга, зүгшруүлэлтийн ажлын цалин, нэгдсэн төсвийн бусад бүлгүүдэд нэмэгдсэн зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэгч байгууллагын тооцоолсон “Бусад зардал”-аас хэтэрсэн зардлыг зохих журмаар баталгаажуулсан тохиолдолд нөхөн санхүүжүүлэхэд зарцуулна.

3.4. Нэгдсэн төсөвт тайлбар бичиг боловсруулж, тухайн үйлдвэр, барилга, байгууламжийн талаарх мэдээлэл, төслийн техник - эдийн засгийн үзүүлэлтүүд, үйлдвэрийг ашиглалтад оруулахад оролцсон байгууллагуудын тухай шаардлагатай мэдээллүүд, төсвийн баримт бичгийн бүрдэл, ашигласан норм, нормативууд, бусад өгөгдлүүдийг тусгасан байна.

**Дөрөв. Нэгдсэн төсвийн бүлгүүдэд хамаарах
зардлуудын тооцоо**

4.1. Нэгдсэн төсвийн 1 дүгээр бүлэгт нэгбүрчилсэн төсвийг үндэслэн үндсэн ба туслах үйлдвэрийн объект бүрээр тодорхойлсон тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажлын цалинг тусгана.

4.2. Нэгдсэн төсвийн 2 дугаар бүлэгт тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажил болон тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн туршилтын үед зарцуулах түүхий эд, үндсэн ба туслах материал, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн, худалдан авсан эдлэхүүн, бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэхэд шаардагдах тусгай материалын өртөг, дулаан, эрчим хүч, уур, ус, бусад нөөцийн зардлыг тусгана.

Нөөцийн тооцоо хийсний үндсэн дээр түүхий эд, материал, эрчим хүчиний нөөцийн өртгийг маягт №3- ын дагуу тодорхойлно.

Туршилт тохируулгын ажлын үргэлжлэх хугацаа, тоног төхөөрөмжийн туршилтын үед үйлдвэрлэх бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг харгалzan төслийн техник-эдийн засгийн хэсэг дэх өгөгдлүүдээр материал, түлш, эрчим хүч, түүхий эдийн зарцуулалтыг тогтооно. Түүхий эд, нөөцийн өртгийг тухайн үед хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй түүхий эд, бүтээгдэхүүн, нөөцийн болон үйлчилгээний үнэ, тарифыг үндэслэн тооцно.

4.3. Нэгдсэн төсвийн "Бусад зардал" гэсэн 3 дугаар бүлэгт гүйцэтгэг байгууллагын тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажилтай шууд холбогдолгуйгээр гарч болзошгүй зардлыг захиалагч байгууллагаас нөхөн хөрөнгийн хэмжээг тусгана. Тухайлбал, тохируулагч, зүгшрүүлэгч ажилтны албан томилолтын зардал, төсвийн баримт бичиг боловсруулах зардал зэрэг зардлууд хамаарна. Эдгээр зардлыг тусгай аргачлалын дагуу тооцож болно. Үүний зэрэгцээ бусад зардалд үйлдвэр, барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад оруулах үед зураг төсөл, эрдэм шинжилгээ, судалгаа, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэгч байгууллага, аж ахуйн нэгж болон зөвлөх үйлчилгээний байгууллага, мэргэжилтнүүдийн ажил, үйлчилгээний төлбөрийг тусгаж болох бөгөөд эдгээр зардлын тооцооны үндэслэл нь тэдгээртэй байгуулсан гэрээ байна.

Хавсралт №1
Маягт № 1

Ашиглалтад оруулах үеийн нэгдсэн төсөв

Үйлдвэр, барилга, байгууламжийн нэр

Төсөвт өртөгтөгрөг

Төсвийг 20... оны ... дүгээр сарын үнээр зохион.

№	Төсөв, тооцооны дугаар	Объект, бүлэг, ажил, зардлын нэр	Төсөвт өртөг (төгрөг)
1. Гүйцэтгэгч байгууллагын хийх тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажил			
1.	Нэгбүрчилсэн төсөв №1		
2.	Нэгбүрчилсэн төсөв №2		
3.	Нэгбүрчилсэн төсөв №3		
Нэгдүгээр булгийн дүн			
2. Туухий эд, материалын нөөцийн өртөг			
4.	Тооцоо №		
5.	Тооцоо №		
Хоёрдугаар булгийн дүн			
3. Техник ашиглалтын зардал			
6.	Тооцоо №		
7.	Тооцоо №		
Гуравдугаар булгийн дүн			
4. Бусад зардал			
8.	Тооцоо №		
9.	Тооцоо №		
10.	Магадлашгүй ажил ба зардлын нөөц хөрөнгө		
	Бүгд нэгдсэн төсвөөр.....		
11.	Тооцоо №.....		

Төсөв зохиосон байгууллагын захирал.....

Төсөвчин.....

Хавсралт №2
Маят №2

Үйлдвэр, барилга байгууламжийн нэр

Нэгбүрчилсэн төсөв №

Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын нэр төрөл

Д/д	Норм нормативын шифр дугаар, үндэслэл	Тоног төхөөрөмж ба ажлын зардлын нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ зарцуулалт		Төсөвт өртөг (төгрөг)	
				Хэмжих нэгжид	Бүгд	Хэмжих нэгжид	Бүгд
01	02	03	04	05	06	07	08

Үндэслэл.....
20.. оны . . . сарын
үнээр зохиов..

Төсөвт өртөг төгрөг
Нормт хөдөлмөр зарцуулалт ... хүн-цаг
Төсөвт цалин төгрөг

Зохиосон: _____ / _____ /
Албан тушаал гарын үсэг нэр

Хянасан: _____ / _____ /
Албан тушаал гарын үсэг нэр

Хавсралт №3
Маягт №3

Үйлдвэр, барилга, байгууламжийн нэр

ТООЦОО № ...

Тохируулга, зүгшрүүлэлтийн ажил, тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн
туршилтад шаардлагатай түүхий эд, материалын болон түлш,
эрчим хүчний нөөцийн өртөг

Түүхий эд, материал, түлш, эрчим хүчний нөөцийн өртөг.....төгрөг
20.. оны ... дүгээр сарын үнээр зохиов.

Д/д	Төсөвт өргтийн үндэслэл	Түүхий эд материал, түлш, эрчим хүчний нөөцийн нэр	Хэмжих нэгж	Түүхий эд материалын болон түлш, эрчим хүчний нөөцийн зарцуулалт			Өртөг (төгрөг)	
				Төслийн хүчин чадлын нэгжид	Тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн туршилтаар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үед болон тохируулга зүгшрүүлэлтийн ажлын үе шатанд		Нэгж	Бүгд
01	02	03	04	05	06		07	08

Зохиосон: _____ / _____ / _____
Албан тушаал гарын үсэг нэр

Хянасан: _____ / _____ / _____
Албан тушаал гарын үсэг нэр

Хавсралт №4
Маяг №4

Үйлдвэр, барилга, байгууламжийн нэр

Ашиглалтын боловсон хүчний зардал төгрөг

Тохируулга, зүгшруулэлтийн ажлын үргэлжлэх хугацаа ажлын өдөр

Тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн туршилтын үргэлжлэх хугацаа цаг

ТООЦОО № ...

**Тохируулга, зүгшруулэлтийн үе шатанд ашиглалтын
боловсон хүчин бэлтгэх зардал**

20... оны ... дүгээр сарын ... -ны өдрийн үнээр зохиов.

Д/д	Нэр	Тоо хэмжээ	Үе шатан дахь ажлын өдрийн /цагийн/ тоо			Хөдөлмөр зацуулалтын нийт дүн /хүн-цагаар/	Өдрийн /цагийн/ тарифт цалин буюу албан тушаалын цалин, төгрөгөөр	Зардлын дүн, мянган төгрөгөөр
			зүгшруулэлт	тохируулга	Тоног төхөөрөмжийн иж бүрэн туршилт			
01	02	03	04	05	06	07	08	09

Зохиосон: _____ / _____ / _____
Албан тушаал гарын үсэг нэр

Хянасан: _____ / _____ / _____
Албан тушаал гарын үсэг нэр

ГАРЧИГ

Хуудасны дугаар

1.	Нийтлэг үндэслэл	1
2.	Нэгбүрчилсэн төсөв	2
3.	Үйлдвэр, барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах нэгдсэн төсөв	6
4.	Нэгдсэн төсвийн бүлгүүдэд хамаарах зардлуудын тооцоо	7
5.	Хавсралт №1, Маягт №1	8
6.	Хавсралт №2, Маягт №2	9
7.	Хавсралт №3, Маягт №3	10
8.	Хавсралт №4, Маягт №4	11